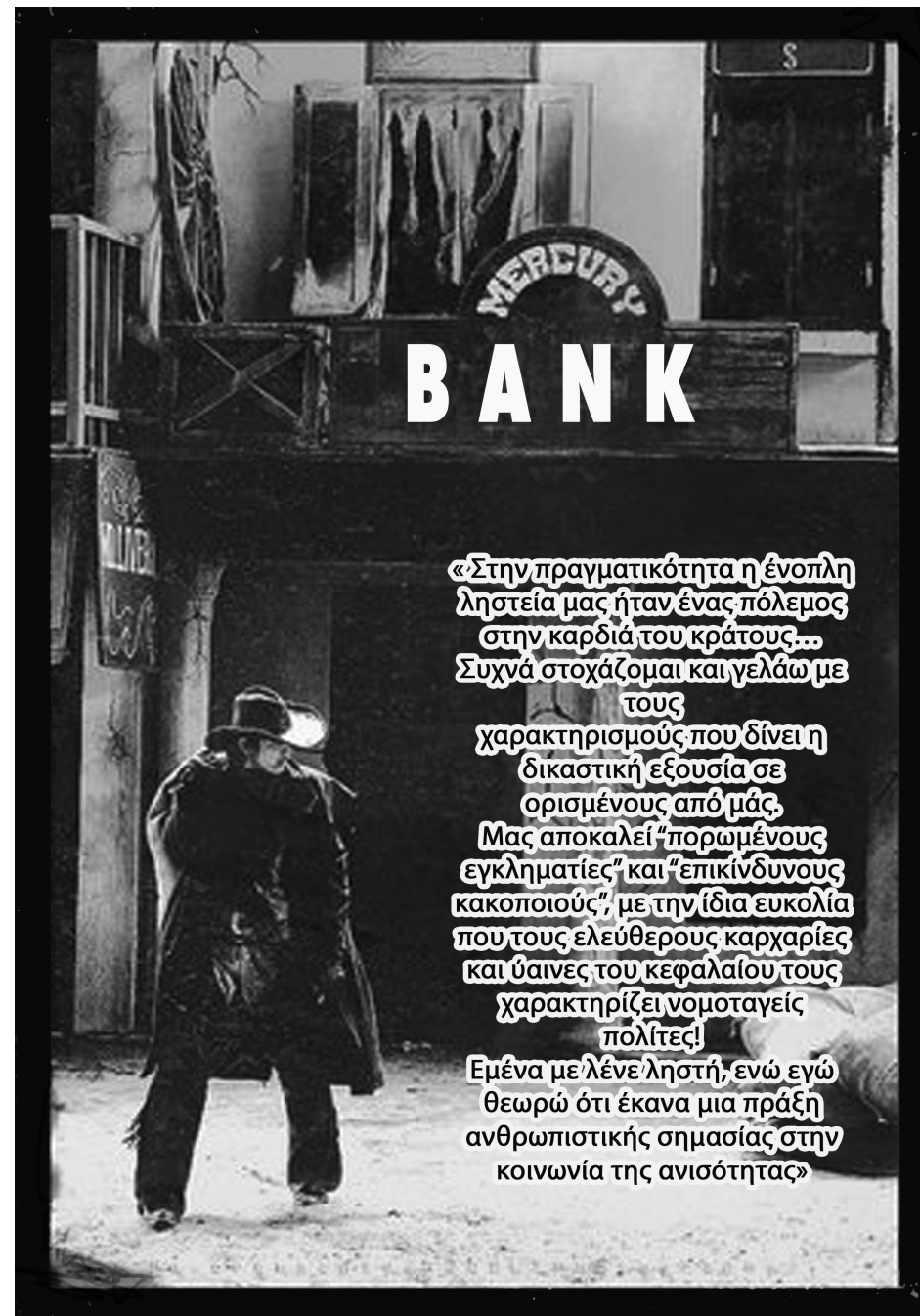

Αποκαλείτε έναν άνθρωπο κλέφτη και ληστή· εφαρμόζετε την αυστηρότητα του νόμου πάνω του χωρίς ν' αναρωτιέστε εάν θα μπορούσε να γίνει κάτι άλλο. Έχουμε δει ποτέ κάποιον εισοδηματία να γίνεται ληστής; Παραδέχομαι ότι εγώ δεν τόχω υπόψη μου. Αλλά εγώ, που δεν είμαι ούτε εισοδηματίας ούτε ιδιοκτήτης, εγώ που δεν είμαι παρά μονάχα ένας άνθρωπος που διαθέτει μόνο τα χέρια και το μυαλό του για να εξασφαλίσει την επιβίωσή του, έπρεπε να πράξω διαφορετικά. Η κοινωνία μου παραχωρεί τρεις μόνο τρόπους επιβίωσης: δουλειά, ζητιανιά, ή κλεψιά. Η δουλειά, μακριά απ' το να μου είναι αντιπαθής, μ'

ευχαριστεί: ο άνθρωπος δεν μπορεί να ζήσει χωρίς να δουλεύει.(..) Η κλεψιά είναι η αποκατάσταση, η επανάκτηση της κτήσης. Αντί να είμαι κλεισμένος σ' ένα εργοστάσιο, όπως σε μια ποινική αποικία· αντί να ζητιανεύω γι' αυτά που δικαιωματικά μου ανήκουν, προτίμησα να επαναστατήσω και να πολεμήσω τους εχθρούς μου πρόσωπο με πρόσωπο κάνοντας πόλεμο στους πλούσιους, επιτιθέμενος στα υπάρχοντά τους.(..) Η ζητιανιά είναι υποτιμητική, η άρνηση κάθε αξιοπρέπειας. Για να καταστρέψεις ένα αποτέλεσμα πρέπει πρώτα να καταστρέψεις την αιτία του. Εάν υπάρχει κλεψιά είναι γιατί υπάρχει πλεόνασμα απ' τη μια πλευρά και φτώχεια απ' την άλλη· γιατί τα πάντα ανήκουν μόνο σε λίγους. Ο αγώνας θα εξαφανιστεί μόνο όταν οι άνθρωποι θα μοιράζονται την ευτυχία και την λύπη τους, τον κόπο και τον πλούτο τους, όταν όλα θα ανήκουν σ' όλους.

Απόσπασμα από την απολογία του Μάριους Ζακόμπ

«Στην πραγματικότητα η ένοπλη ληστεία μας ήταν ένας πόλεμος στην καρδιά του κράτους... Συχνά στοχάζομαι και γελάω με τους

χαρακτηρισμούς που δίνει η δικαστική εξουσία σε ορισμένους από μας.

Μας αποκαλεί "πορωμένους εγκληματίες" και "επικίνδυνους κακοποιούς", με την ίδια ευκολία που τους ελεύθερους καρχαρίες και ύαινες του κεφαλαίου τους χαρακτηρίζει νομοταγείς πολίτες!

Εμένα με λένε ληστή, ενώ εγώ θεωρώ ότι έκανα μια πράξη ανθρωπιστικής σημασίας στην κοινωνία της ανισότητας»

Ανατρέχοντας στην ιστορία, σε κάθε εξουσιαστική κοινωνία απ' την φεουδαρχία έως τον καπιταλισμό, εμφανίζεται το φαινόμενο της ληστείας με αρκετές μορφές. Αυτές τις μορφές προσπαθήσαμε να αποτυπώσουμε συνοπτικά από το 19ο έως τον 21ο αιώνα θέλοντας να ανοίξουμε μια συζήτηση για το ζήτημα αυτό. Η ληστεία λοιπόν, παρατηρείται ως έντονο φαινόμενο σε περιόδους κοινωνικών αναβρασμών, δηλαδή κατά την διάρκεια και μετά την λήξη πολέμων, όπου η φτώχεια και η εξαθλίωση μαστίζει μεγάλο αριθμό ανθρώπων καθώς και σε περιόδους εμφυλίων πολέμων, εξεγέρσεων και οικονομικών κρίσεων. Από το ληστή-ανυπότακτο ο οποίος έφυγε στο βουνό, έως των ληστή του σήμερα που κάνει τη ληστεία γιατί αρνείται τη μισθωτή σκλαβιά και από το ληστή της Αργεντινής, ο οποίος απαλλοτριώνει για το κίνημα, μέχρι τις ένοπλες ομάδες του 20ου αιώνα υπάρχουν πολλές κοινές αφετηρίες και κίνητρα. Αυτή η προσούρα λοιπόν δημιουργήθηκε από άτομα του κοινωνικού χώρου-Κατάληψη ΠΙΚΠΑ και τη συμμετοχή συντρόφων από την Κατάληψη Ευαγγελισμού με σκοπό να πραγματοποιηθεί μία εκδήλωση γύρω από το θέμα της κοινωνικής ληστείας.

όλες τις εκτός νόμου πράξεις, από τον "κοινό" ληστή έως τον κοινωνικό επαναστάτη καθορίζονται από την ύπαρξη της κοινωνίας της εκμετάλλευσης. Η περαιτέρω διαφοροποίηση είναι ζήτημα επιπέδου συνείδησης, πάνω στο οποίο μπορεί να ξεκινήσει μια συζήτηση.

Θεωρούμε ότι οι ατομικές ληστείες οι οποίες εμπεριέχουν πολιτικά χαρακτηριστικά όταν το υποκείμενο, τα κίνητρα και η στάση τους εκφράζονται ως πράξεις αντίστασης, ενάντια στη συσσώρευση πλούτου από τις τράπεζες, την άρνηση της μισθωτής σκλαβιάς και γενικά την άρνηση κάθε ανθρώπου που επιλέγει να μην γίνει μηχανή παραγωγής πλούτου και να μην ενισχύει το καπιταλιστικό οικονομικό σύστημα. Μπορεί η απαλλοτρίωση της τράπεζας να είναι ατομική πράξη όμως εντάσσεται στο πλαίσιο της συνολικής επίθεσης και του σαμποτάζ του συστήματος. Αποτελεί την ξεκάθαρη επιλογή κάποιων ανθρώπων να χρησιμοποιήσουν και αυτό το μέσο για να απελευθερωθούν από την μισθωτή σκλαβιά δίνοντας ταυτόχρονα προταγματικά χαρακτηριστικά μέσω αυτής της πράξης. Τώρα όσον αφορά το γενικό φαινόμενο της ληστείας σήμερα, καθώς και την ραγδαία αύξησή του, το τοποθετούμε στο ότι όσα περισσότερα κομμάτια της κοινωνίας ζούνε ή κινδυνεύουν να ζήσουν κάτω από συνθήκες οικονομικής εξαθλίωσης τόσο θα οδηγείται όλο και περισσότερος κόσμος στην ληστεία αφού δεν μπορεί να επιβιώσει διαφορετικά.

Το τελευταίο καιρό έχουν αυξηθεί οι απαλλοτριώσεις των supermarket οι οποίες είτε είναι μαζικές με μοίρασμα των τροφίμων στις λαϊκές προτάσσοντας την ανάκτηση των κλεμμένων αγαθών που ανήκουν σε όλους μας, είτε ο καθένας ατομικά που απαλλοτριώνει αγαθά τα οποία δεν μπορεί ή δεν θέλει να αγοράσει για τον ίδιο λόγο. Οι απαλλοτριώσεις εμπορευμάτων όπως αυτή των supermarket ή η ληστεία μιας τράπεζας αποτελούν μια μορφή επίθεσης στο κεφάλαιο χωρίς να το πτοούν ιδιαίτερα εκτός από την περίπτωση που αυτό γίνεται μαζικά. Σε εξεγερσιακές περιόδους παρατηρείται το φαινόμενο των μαζικών απαλλοτριώσεων από τα πιο καταπιεσμένα κομμάτια αυτής της κοινωνίας, τα οποία δεν κλέβουν αλλά παίρνουν πίσω δικαιωματικά αυτά που τους ανήκουν.

Βιβλιογραφία:

- [Η κοινωνική ληστεία στον Ελλαδικό χώρο \(1830-1930\) Πικροδάφνη](#)
- [Τα παλληκάρια τα καλά σύντροφοι τα σκοτώνουν, Βασίλης Τζανακάρης](#)
- [Οι Ληστές, Ε. Χομπσμπάουμ](#)
- [Ληστές, Γιάννης Κολιόπουλος](#)
- [Γιαγκούλας, Λήσταρχοι του Ολύμπου Γ Χατζή και Μ. Τερζόπουλου](#)
- [Ασύμμετρη Απειλή](#)
- [Αναρχικοί απαλλοτριωτές](#)
- [Προς την απόλυτη ελευθερία με ένα 45αρι κόλτ](#)
- [Συμμορία Μπονό](#)
- [Rioters.info](#)
- [Μάριους Ζάκομπ και οι ιλλεγκαλιστές, Δαίμων του Τυπογραφείου](#)
- [Αρχείο Καθημερινής \(ένθετη έκδοση Οι ληστές\)](#)
- [Αρχείο Ελευθεροτυπίας](#)
- [Τζουλιάνο Τζουφρέντα, η κοινωνική ληστεία](#)

RAF(Φράξια Κόκκινος Στρατός)

Βλέπουμε ότι η ληστεία υπήρξε (βασικό) μέσο χρηματοδότησης για ένοπλες επαναστατικές ομάδες που έδρασαν ως ομάδες αντάρτικου πόλης. Μία από τις πλέον γνωστές επαναστατικές ομάδες του εξωτερικού ήταν η RAF(Φράξια Κόκκινος Στρατός) γνωστή στα ΜΜΕ και ως Ομάδα Μπάαντερ-Μάινχοφ, Ήταν ακροαριστερή οργάνωση που έδρασε στη Δ.Γερμανία και ιδρύθηκε από τους Αντρέας Μπάαντερ, Γκούντρουν Έσολιν, Χόρστ Μάλερ, Ουρλίκε Μάινχοφ, Ίρμγκραντ Μέλερ και άλλους το 1970. Η οργάνωση με ανακοίνωσή της τερμάτισε τη δράση της τον Μάρτιο του 1998, ενώ ήδη από το 1992 ήταν ουσιαστικά ανενεργή. Η οργάνωση προήλθε σαν αντίδραση στην πολιτική κατάπνιξης και εξουδετέρωσης της εξωκοινοβουλευτικής αριστεράς από το Γερμανικό κράτος, υιοθέτησε αρχές του λεγόμενου αντάρτικου των πόλεων και κήρυξε τον ένοπλο αγώνα για την εξουδετέρωση του καπιταλιστικού και ιμπεριαλιστικού κρατικού μηχανισμού στη Δυτική Γερμανία. Η οργάνωση λοιπόν αυτή διέπραττε ληστείες καθαρά για λόγους αυτοχρηματοδότησης της και ήταν από τις ελάχιστες (ίσως και η μοναδική) ένοπλη ομάδα ανά τον κόσμο, η οποία με προκηρύξεις της αναλάμβανε την πολιτική ευθύνη των ένοπλων ληστειών που διέπραττε. Το πρώτο διάστημα η RAF πραγματοποιούσε μόνο ληστείες τραπεζών, προφανώς για να συγκεντρώσει τα χρήματα που χρειαζόταν για την αγορά όπλων και την εκπαίδευση νέων μελών, και αργότερα έκανε βομβιστικές επιθέσεις σε εγκαταστάσεις της αστυνομίας και του στρατού και όχι μόνο. Ουσιαστικά η δράση της πρώτης γενιάς της RAF έληξε με τη σύλληψη και το θάνατο των βασικών μελών της (Μάινχοφ, Μπάαντερ, Έσολιν και Ράσπε) στη φυλακή του Σταμχάιμ το 1977. Οι δράσεις ομάδων όπως η RAF, πιθανότατα χρησιμοποιούσαν ή και χρησιμοποιούν ακόμα τη ληστεία για να χρηματοδοτούνται, αλλά δεν αναλαμβάνουν την πολιτική και φυσική ευθύνη της ληστείας, αντίθετα από ότι έκανε η RAF.

ΕΠΙΛΟΓΟΣ

Από τον 19ο αιώνα μέχρι σήμερα σε κάθε γωνιά του πλανήτη εμφανίζεται το φαινόμενο της ληστείας. Η κοινωνική ληστεία στις αρχές του 19ου αιώνα εκφράζεται κυρίως από ανθρώπους της υπαίθρου. Εντοπίζουμε μερικά χαρακτηριστικά όπως ότι καθένας καταφεύγει στην ληστεία για διαφορετικούς λόγους αλλά με αφετηρία μια αδικία που σηματοδοτεί την αρχή της σταδιοδρομίας του, παίρνει από τον πλούσιο για να δώσει στο φτωχό, δεν αποκόβεται τελείως από την κοινότητα καταγωγής του και χρήζει μεγάλης κοινωνικής αποδοχής. Ο ληστής αποκτάει συνείδηση επαναστάτη όχι γιατί ζει ή κοιμάται με το ντουφέκι δίπλα του, αλλά γιατί βρίσκεται μέσα στον αγώνα και καταλήγει να τον εξωτερικεύει (τουλάχιστον στην πλειοψηφία των περιπτώσεων), μεταφέροντας τον σ' ένα επίπεδο εναντίωσης προς τους άμεσους εκπροσώπους της εξουσίας όπως μεγαλογαιοκτήμονες, αστυνομία κλπ. Τώρα οι ένοπλες ομάδες που υιοθέτησαν την πρακτική της ληστείας για την ενίσχυση του αγώνα και ότι αυτό συνεπάγεται βασίστηκε σε μια επαναστατική λογική που νομίζουμε ότι είναι απόλυτα κατανοητή σε αυτούς που αγωνίστηκαν και αγωνίζονται για την καταστροφή του συστήματος. Όμως η ανάλυση της μορφής που έχει πάρει η ληστεία στην σύγχρονη εποχή είναι δύσκολη γιατί γεννάει πολλά ερωτήματα. Είναι λοιπόν συζητήσιμη η εγκυρότητα ενός αυστηρού διαχωρισμού ανάμεσα στην κοινή ληστεία και στην κοινωνική ληστεία. Οι κοινωνικές καταβολές και των δύο είναι κοινές, μόνο ο βαθμός συνείδησης είναι διαφορετικός. Εμβαθύνοντας σε

“ Οι λήσταιροι δεν ήταν παρά φιλήσυχοι καθημερινοί άνθρωποι, ίσως κάπως θερμόαιμοι, που αναγκάστηκαν να γίνουν θηριόκια για να αντιμετωπίσουν την μυριαπλάσια δύναμη ενός άλλου θηριωδέστερου αντιπάλου που τους έλαχε να στραφεί εναντίον τους: ο αιώνιος κρυφός προστάτης- καταπιεστής του ανθρώπου: το κράτος”

Η ίδρυση του ελληνικού κράτους, βρίσκει τους απλούς αγωνιστές της επανάστασης με απόλυτα διαψευσμένες τις ελπίδες τους. Οι εθνικοαπελευθερωτικοί πόθοι δεν συνοδεύτηκαν από καμία ουσιαστική καλύτερευση της οικονομικής και κοινωνικής πραγματικότητας που βίωναν. Η γη από τα χέρια των αγάδων πέρασε στα χέρια των ελλήνων κοτζαμπάσηδων- τσιφλικάδων, είτε απευθείας είτε περνώντας από το μεταβατικό στάδιο των “εθνικών γαιών”.

Έτσι οι ληστές απέκτησαν την ταυτότητα τους στα πρώτα χρόνια της βασιλείας του Όθωνα και ειδικά η πρωταρχική αιτία να τη δηλώσουν υπήρξε το διάταγμα της αντιβασιλείας για την διάλυση των σωμάτων των ατάκτων επαναστατικών στρατευμάτων(σε συνθήκες που θυμίζουν την περίοδο μετά την Βάρκιζα). Με την διάλυση των ατάκτων υποχρεώνουν τους αγωνιστές υπό καθεστώς βίας να παραδώσουν τα όπλα τους.

Ακολουθεί η υποχρεωτική τετραετής στράτευση σε έναν δυτικού τύπου στρατό με αυστηρή πειθαρχία διοικούμενο από βαυαρούς αξιωματικούς. Τότε γεννάται το ερώτημα πως μπορούν οι ανυπόταχτοι νεαροί νομάδες κτηνοτρόφοι να αποδεχτούν την στράτευση και την εξουσία, και το παλιό δίλλημα της κλεφταρματολικής παράδοσης "ραγιάς ή στο βουνό" ξαναπαίρνει σε νέα βάση,

Σημαντική αιτία ήταν επίσης η διχοτόμηση του μέχρι τότε ενιαίου βαλκανικού γεωγραφικού χώρου που περιόρισε το πεδίο της ελεύθερης μετακίνησης των κοπαδιών. Οι νομάδες είχαν ανέκαθεν προστριβές με τους γεωργούς(και τους τσιφλικάδες φυσικά) καθώς τα τεράστια μετακινούμενα κοπάδια προκαλούσαν καταστροφές κατά το πέρασμα τους στην γεωργική παραγωγή. Καθώς και το κράτος ήταν με το μέρος των αγροτών(λόγω των τσιφλικάδων και επειδή αποτελούσε καλύτερα ελέγξιμο πληθυσμό) οι ληστές θεωρούνταν απαραίτητοι, έστω για τον εκφοβισμό των γεωργών. Εκτός από τις παραπάνω υπήρξαν και άλλες αιτίες όπως το διοικητικό χάος, ο κομματισμός και χρηματισμός των δημοτικών αρχόντων και η άδικη μεταχείριση από την κεντρική εξουσία. Επίσης η βίαιη ανατροπή ενός τρόπου ζωής χωρίς να έχει προϋπάρξει ομαλή μεταβατική περίοδος ίσως να υπήρξε η κυριότερη αιτία. Ο πληθυσμός της Ελλάδας ήταν αγροτικός στο μεγαλύτερο μέρος του, και η μετάβαση του στον αστικό βίο έγινε απότομα. Μέρος του πληθυσμού αρνήθηκε έμπρακτα την ένταξη των παραδοσιακών- συχνά- αυτοδιοικούμενων αγροτικών κοινοτήτων, στις πολιτικές και οικονομικές δομές ενός σύγχρονου κράτους, του οποίου την αναγκαιότητα δεν κατανοούσε καν. Συναντάμε δηλαδή αυτό που χαρακτήρισε ο Hobsbawm "Πρωτόγονη μορφή οργανωμένης

κοινωνικής διαμαρτυρίας".

Έτσι παρατηρείται το φαινόμενο οι ληστές, ως εκπρόσωποι της αγροτικής τάξης, (το 80% ανήκαν "εις την ποιμενικήν τάξιν") να έρχονται άμεσα σε φανερή σύγκρουση και σκληρή αναμέτρηση με τις αρχές, τους τσιφλικάδες και τους προύχοντες. Χαρακτηριστικό παράδειγμα φαίνεται να είναι μια επιστολή που έστειλε ο Γιαγκούλας σε κάποιον αξιωματικό του στρατού που βασιάνιζε χωρικούς για να τον καταδώσουν: "τι πιέζεις τους εργατικούς ανθρώπους και τους κτηνοτρόφους, αφού βρε γαλονάδες, γαμώ τα αστέρια σας και όλη την οικογένεια σας, αφού σας στέλνω είδηση όπου περνώ(.) και δεν έρχεστε να πολεμήσουμε. Τι φταίγει ο κόσμος ο εργατικός και τους κακοπιέζεις;" Φαινόμενο που έχει την εξήγηση του στην καταπίεση που ασκούσαν οι δεύτεροι με την εξουσία, το χρήμα και το διοικητικό μηχανισμό που κρατούσαν στα χέρια τους. Είναι γεγονός πως οι ληστές στην Ελλάδα ήταν στην μεγάλη πλειοψηφία τους χωρικοί, που είτε δεν είχαν την ικανότητα να προσαρμοστούν στο κοινωνικό σύνολο, είτε η κοινωνική αδικία, τους εξανάγκασε να βγουν στο κλαρί.

Επίσης ας μην παραλείψουμε μέσα στην γενικότερη διαφθορά των εξουσιαστών την προστασία και την συνεργασία κάποιων εξ αυτών με τους ληστές και τις συμμορίες. (προστασία δημοσίων κτηρίων, αποστολή βουλευτή σε κάποιον πολιτικό αντίπαλο, εκφοβισμός). Υπάρχει ακόμα και η περίπτωση "πατριωτών" ληστών που σε ορισμένες πράξεις τους θέλησαν να υποκαταστήσουν το ανίκανο ή ανίσχυρο κράτος. (π.χ. Νταβέλης και αιχμαλωσία των Γάλλων αξιωματικών, Τσανάκας και η δράση του στην Μακεδονία, Κυριακός και η φρούρηση της Εθνικής τράπεζας).

Άλλοι λόγοι ήταν η βεντέτα και η ζωοκλοπή. Ιδιαίτερα η ζωοκλοπή ήταν το πιο συνηθισμένο φαινόμενο στις αγροτικές περιοχές και ανάμεσα στους κτηνοτρόφους. Όσο για την βεντέτα, που ξεκλήριζε οικογένειες και συνεχιζόταν για γενιές και γενιές, ήταν η αιτία που φυγόδικοι, μην έχοντας άλλη λύση και μη θέλοντας να παραδοθούν στην δικαιοσύνη, κατέφευγαν στα βουνά ζητώντας άσυλο από τους ληστές. Ένα τέτοιο παράδειγμα ζωοκλοπής και βεντέτας είναι και η ιστορία του Σκαρτσώρα όπως δημοσιεύτηκε στον "εικονογραφημένο Παρνασσό". Ένα ενδεικτικό κομμάτι των προσωπικών βιωμάτων που ώθησαν τους ανθρώπους να γίνουν ληστές είναι το εξής: βλέπουμε τον Κουτσούβελο"να βγαίνει στο κλαρί" όταν δραπέτευσε από το κρατητήριο όπου ήταν επειδή δεν είχε να πληρώσει 300 δραχμές, τον τζατζά, επειδή δεν του έδιναν άδεια στο στρατό να πάει να κανονίσει τα της κηδείας του αδελφού του, τον Γιαγκούλα όταν έσφαξε στο καφενείο του χωριού του έναν υπομοίραρχο που ενοχλούσε μία εξαδέλφη του.

Η ληστοκρατία στην Ελλάδα κράτησε έναν ολόκληρο αιώνα. Άρχισε σχεδόν με την ίδρυση του ελληνικού κράτους και τελείωσε στα χρόνια της δεκαετίας του '30. Οι κυριότερες φάσεις της ληστείας είναι: 1835-1870 όπου βλέπουμε την εμφάνιση και έξαρση της ληστοκρατίας 1871-1920 υπάρχει παγίωση του κάποιου ληστρικού καθεστώτος και 1921- 1935 σημειώνεται άλλη μια αρκετά μεγάλη έξαρση της, με την εν συνεχεία οριστική της εξάλειψη.

Η κύρια περίοδος της ληστείας έρχεται το 1854 όταν μέσα σε κλίμα γενικού πατριωτικού ενθουσιασμού για τα "σκλαβωμένα μας αδέρφια" η κυβέρνηση έχει δύο επιδιώξεις: να ξεφορτωθεί το πρόβλημα της ληστείας και να προωθήσει τα εθνικά θέματα. Έτσι χορηγείται χάρη σε κάποιους φυλακισμένους ληστές, υπάρχει ελαστικότητα στην απόδραση άλλων και μαζί με άλλους "εθελοντές" τους ωθεί να διαβούν τα σύνορα για να αγωνιστούν για τα "εθνικά δίκαια" μέχρις ότου υπάρξει αντίδραση της Γαλλίας και της Αγγλίας. Το αποτέλεσμα είναι η κυβέρνηση να ξεχάσει τα

και συνδικαλιστικών οργανώσεων που γνώριζαν μια άνθιση πριμοδοτούμενες από τη διαδικασία μετάβασης στη δημοκρατία που είχε τεθεί σε κίνηση. Αντί για τη συνδικαλιστική δράση προέτασε την ένοπλη πάλη σαν εργαλείο για τη χειραφέτηση της εργατικής τάξης. Το MIL δραστηριοποιήθηκε επιτιθέμενο αρχικά σε χρηματοπιστωτικές τραπεζών, και υποστηρίζοντας ή απελευθερώνοντας κρατούμενους αγωνιστές. Έτσι, χρηματοδοτούσαν παράνομες εκδόσεις, στήριζαν τις επιτροπές των απεργών και βοηθούσαν τους απολυμένους εργάτες. Οι διαφωνίες των μελών του σχετικά με το πώς θα οργανωθεί ο αγώνας χωρίς να ξεπέσει σε πατενταρισμένες αντιλήψεις, οδήγησαν στην αυτοδιάλυση του MIL τον Αύγουστο του 1973. Έναν μήνα μετά κάποιοι από τα μέλη της οργάνωσης συνελήφθησαν στη Βαρκελώνη και φυλακίστηκαν. Ο Σαλβαδόρ Αντίκ εκτελέστηκε τον Μάρτη του 1974 κατηγορούμενος για το φόνο ενός μπάτσο κατά τη σύλληψή του. Ο Όριολ Σολέ Σουγκράβες πέθανε στα βουνά της Ναβάρρα τον Απρίλη του 1976, μετά από μια μαζική απόδραση από τις φυλακές της Σεγκόβια που οργάνωσε μαζί με μια ομάδα κρατουμένων της ETA. Ωστόσο ο αγώνας τους δεν είχε πει την τελευταία του κουβέντα. Οι νέοι σύντροφοι τους που συμμετείχαν στις ενέργειες αλληλεγγύης ή απελευθέρωσης κρατουμένων, ανέπαφοι από την κατασταλτική επίθεση του κράτους στη MIL, σχημάτισαν το 1974 το δικό τους συντονισμό, και από το 1976 δημιουργήθηκαν κι επίσημα οι G.G.A.A. Οι G.G.A.A. αποτελούνταν από προσωρινές ομάδες που σχηματίζονταν για την επίτευξη συγκεκριμένων στόχων, και στη συνέχεια αυτοδιαλύονταν, κρατώντας ένα συντονισμό με όλο τον κόσμο που συμμετείχε σε αυτές. Ωστόσο, ζώντας στην παρανομία δεν μπόρεσαν να συνδεθούν με τους προλεταριακούς αγώνες που εκτυλίσσονταν, αρνούμενοι φυσικά να υποκύψουν στη διαμεσολάβηση των αριστερών οργανώσεων και των συνδικάτων, ώστε γρήγορα έχασαν το ζωτικό τους χώρο που τους επέτρεπε να κινούνται στην παρανομία, και βρέθηκαν αντιμέτωποι με τη καταστολή. Η δράση τους έγινε ευρύτερα γνωστή κατά τη διάρκεια του στρατοδικείου του, Σαλβαδόρ Αντίκ πριν και μετά την εκτέλεσή του με απαγχονισμό. Η εκτέλεση του αναρχικού αγωνιστή κινητοποίησε ένα ευρύ κίνημα αλληλεγγύης, που εκδηλώθηκε σε πολλές ευρωπαϊκές χώρες, αλλά και στην Αργεντινή.

Ακολουθεί απόσπασμα από προκηρύξεις των Αυτόνομων Ομάδων από τις φυλακές της Σεγκόβια (1978-1980):

«Εμείς ως Αυτόνομες Ομάδες, ένοπλη φράξια του ριζοσπαστικού προλεταριάτου, που θέλουμε να ξεριζώσουμε την μισθωτή εργασία, μπορούμε μόνο να προσφέρουμε τις πρώτες ύλες για τη δημιουργία ενόπλων ομάδων στους χώρους εργασίας ή έξω από αυτούς. Στη συνέχεια πρέπει αυτοί οι ίδιοι να αποδείξουν την συγκρότησή τους αναδεικνύοντας την αυτονομία της δράσης τους. Αυτός είναι ο μόνος τρόπος να αποφύγουμε τη δημιουργία «οπλισμένων βραχιόνων στην υπηρεσία του προλεταριάτου».

ΙΣΠΑΝΙΑ

Δεν μπορεί να παρουσιαστεί η δράση των ένοπλων αυτόνομων ομάδων στην Ισπανία οι οποίες συμπεριέλαβαν στην δράση τους τις ληστείες τραπεζών χωρίς να αποτυπωθούν τα κοινωνικό-πολιτικά γεγονότα εκείνης της περιόδου(δεκαετία '60-'70).

Η δεκαετία του 1960-70 θα βρει την Ισπανία σε κατάσταση φτώχειας και διεθνούς απομόνωσης, ως συνέπεια της υποστήριξης του Φράνκο (δικτάτορας που κυβέρνησε από την λήξη του ισπανικού εμφυλίου πολέμου 1939-75) στην Γερμανία. Φοβούμενη λοιπόν την αποσταθεροποίηση του κράτους και την μαχητική διάθεση μεγάλου κομματιού της κοινωνίας που ήθελε να ρίξει αυτό το καθεστώς της χούντας λαμβάνει μέτρα. Η καθολική εκκλησία θα μεσολαβήσει για την αποκατάσταση των σχέσεων με τη δύση, ενώ ο Φράνκο θα παραχωρήσει στρατιωτικές βάσεις στις ΗΠΑ και θα από-κρατικοποιήσει σταδιακά τη βιομηχανία που μαζί με τον τουρισμό γνωρίζουν ραγδαία ανάπτυξη, χάρη στην εισροή ξένου κεφαλαίου. Η αστική τάξη συγκέντρωσε στις μεγαλουπόλεις το κεφάλαιο και έφερε εργάτες κυρίως από την επαρχία της Ισπανίας για να στελεχώσει την βαριά βιομηχανία. Έτσι χαμηλόμισθοι εργάτες που ζούσαν σε άθλιες συνθήκες διαβίωσης (κακοφτιαγμένα γκέτο κοντά σε βιομηχανικές ζώνες) έρχονται σε επαφή μεταξύ τους για να αντιμετωπίσουν κοινά τις άθλιες συνθήκες εργασίας. Έτσι, στα 1962-65 θα πολλαπλασιαστούν οι εργατικές επιτροπές ενώ βίαιες συγκρούσεις με την αστυνομία και άγριες απεργίες (ιδιαίτερα στη Βαρκελώνη) αποτελούσαν γεγονότα που διαδραματίζονταν καθημερινά. Όμως αυτές οι εργατικές επιτροπές γρήγορα εκφυλίστηκαν από τα στελέχη του ισπανικού κομμουνιστικού κόμματος και σε δεύτερο πλάνο από τους σοσιαλδημοκράτες. Σε αντίθεση βέβαια κάποιοι εργάτες τάχθηκαν ενάντια των κομμάτων και έτσι δημιουργήθηκαν οι αυτόνομες ομάδες εργατών.

Καθώς η διεθνής κρίση επιδεινώνεται στα περισσότερα καπιταλιστικά κράτη κάνουν την εμφάνιση τους πολλά σημάδια άρνησης για το υπάρχον σύστημα. Καθυστέρηση της παραγωγής των εργοστασίων, κλοπές και λεηλασίες των σούπερ-μάρκετ, γενικευμένη παραβατικότητα και βανδαλισμοί, ξυλοδαρμοί εθνικιστών και απεργοσπαστών, απαξίωση της ηθικής της εργασίας, καταλήψεις εργοστασίων και εργατικές συνελεύσεις, άγριες απεργίες και συγκρούσεις.

Η χρονιά του 1975 ξεκινά με τη διαδήλωση 70.000 ανθρώπων στη Βαρκελώνη για "Ελευθερία, Γενική Αμνηστία και Καθεστώς Αυτονομίας". Στις 3 Μάρτη, εργαζόμενοι της πόλης Γκαστέιζ καλούν σε Γενική Απεργία ως απάντηση στο θάνατο 5 εργατών από μπάτσους όπου μετά από μήνες απεργιών έρχονται αντιμέτωποι με την αστυνομική καταστολή. Τα οδοφράγματα που υψώθηκαν στις κεντρικές λεωφόρους παρέλυσαν όλη την πόλη. Εκατοντάδες χιλιάδες εργαζόμενοι συμμετέχουν στο αυτόνομο κίνημα που επεκτείνεται πέρα από τους χώρους εργασίας, συνδεόμενο επίσης με τις συνελεύσεις γειτονιών, κυρίως στη Μαδρίτη και τη Βαρκελώνη, ή με λαϊκούς συλλόγους και ανατρεπτικές ομάδες, όπως στη χώρα των Βάσκων. Όμως το κράτος ήταν διατεθειμένο να παραχωρήσει τα πάντα στους εργάτες για να σταματήσει αυτός ο αναβρασμός. Έτσι το κίνημα συρρικνώνεται και η καταστολή παρελαύνει ανενόχλητη. Κυρίως στόχος λοιπόν ήταν να σταματήσουν τις επιθέσεις και την συνολικότερη δράση όσων αρνούνταν να αφομοιωθούν ή να πάνε σπίτι τους.

Σ' αυτή την περίοδο του κοινωνικού αναβρασμού θα γεννηθεί το Ιβηρικό Κίνημα Απελευθέρωσης (MIL ή «1000») το 1972 από κόσμο που συμμετείχε στο ισπανικό εργατικό κίνημα του '70 και έβλεπε με αηδία την αύξουσα χειραγώγηση των πολιτικών

"σκληρωμένα μας αδέρφια" και να δώσει εντολή στους "αγωνιστές" να επιστρέψουν κόβοντας την χρηματοδότηση και έτσι οι ληστές επιστρέφουν σε πιο οργανωμένες και σύνθετες επιχειρήσεις.

Η Στερεά Ελλάδα υπήρξε ιδιαίτερα "παραγωγική" σε ληστές. Βολικά λημέρια, περάσματα πλούσιων ταξιδιωτών, μεγάλα τσιφλίκια κι απάτητα βουνά. Το τρίγωνο Κοζάνης- Κατερίνης- Λάρισας ήταν ληστρικό τρίγωνο, στο οποίο η ληστοκρατία χρονολογούνταν από την προεπαναστατική εποχή των αρματολών και των κλεφτών. Επίσης με τα νέα απελευθερωμένα εδάφη(προσάρτηση Ηπείρου, Μακεδονίας και νησιών) ένα άλλο αίτιο είναι η μη προσαρμογή των κατοίκων τους στην νέα κατάσταση πραγμάτων, όπου άλλα αναμένουν και άλλα αντιμετωπίζουν στην πραγματικότητα. Φωτεινό παράδειγμα μάλλον αποτελούν οι "Γιαγιάδες", οι οποίοι κατακτούσαν κάθε τρεις και λίγο τη Σάμο με τις ληστρικές εκείνες καταδρομές τους.

Η δραστηριότητά των ληστών αυτή την εκατονταετία αφορούσε κυρίως απαγωγές- απαιτώντας λύτρα, καμιά φορά υπέρογκα-, ληστείες, αρπαγές, εκφοβισμούς, επιβολή φορολογίας(στους πλούσιους) με τα οποία αφού κάλυπταν τις δικές τους ανάγκες, βοηθούσαν φτωχούς, προίκιζαν άπορες κοπέλες, ενίσχυαν ακόμα και μοναστήρια, γεγονός που τους έκανε δημοφιλείς στα λαϊκά στρώματα. Όσον αφορά τη στάση τους απέναντι στους χωροφύλακες-διώκτες τους, ήταν ιδιαίτερα σκληρή, αφού συνήθιζαν να εκτελούν επιτόπου άνδρες της χωροφυλακής που έπεφταν στα χέρια τους.

Ήταν όλοι θρησκευόμενοι, βάπτιζαν, στεφάνωναν, έκαναν κουμπαριές, προστάτευαν ορφανά, προίκιζαν κοπέλες. Είχαν δικό τους δίκαιο και δικούς τους "νόμους". Χαρακτηριστικό της σχέσης των ληστών με τους Βλάχους είναι ότι κατά τους χειμερινούς μήνες, που αποσύρονταν οι κτηνοτρόφοι στα χειμαδιά, μαζί τους αποσύρονταν και οι ληστές. Ο νεαρός αγρότης, ο βοσκός, ο κτηνοτρόφος ένιωθε αδικημένος και αντιδρούσε. Και όταν δεν μπορούσε να αντιδράσει, βοηθούσε, υποστήριζε ή τουλάχιστον επικροτούσε αυτούς που αντιδρούσαν έστω και ανοργάνωτα νιώθοντας δικαίωση. Οι ληστές χρησιμοποίησαν κατά κόρον την ενέδρα ως πολεμική τους τακτική. Ο αιφνιδιασμός αποτελούσε το πιο καθοριστικό σημείο για την επιτυχή κατάληξη των ενεργειών τους. Οι ληστές θεωρούνταν ανυπότακτα πνεύματα και εκδικητές ενάντια στους καταπιεστές, υπερασπίζονταν τον φτωχό, χτυπούσαν τους πλούσιους και σκότωναν τα τότε σκυλιά του κράτους, ένστολα και μη, χωρίς να παραλείψουμε και τις εκτελέσεις των θυμάτων απαγωγής, σαν άγραφος νόμος, αν κάτι πήγαινε στραβά.

Αρκετοί από αυτούς περιγράφονται ως θεριά ανήμερα, αλλά ταυτόχρονα και ως εξόχως τρυφερά και ερωτικά άτομα. Υπάρχει βέβαια και το αίσθημα της εκδίκησης και η ιδέα της απολύτου ελευθερίας. Δεν είναι καθόλου παράξενο λοιπόν που οι ιστορίες των ληστών είχαν τεράστια απήχηση στο ευρύ κοινό. Οι ευρείς λαϊκές μάζες, έχοντας ως πρότυπα τους κλεφταρματολούς και τα "παλληκάρια" του αγώνα, έβλεπαν τους ληστές σχεδόν σαν φυσική τους συνέχεια. Έτσι εξηγείται και η ηρωοποίηση τους καθώς και ο μύθος που χτίστηκε σιγά σιγά γύρω τους. Η ληστοκρατία, ωστόσο, ενέπνευσε και συντήρησε για πολλά χρόνια, κυρίως τις πρώτες δεκαετίες του 20ού αιώνα, λαϊκά αναγνώσματα, που διαβάζονταν άπληστα από το κοινό είτε σε συνεχείες στις εφημερίδες είτε με τη μορφή λαϊκών φυλλαδίων. Έτσι το 1929 συναντάμε την προσωπική εντολή του τότε πρωθυπουργού Ελευθέριου Βενιζέλου προς τον Υπουργό Δικαιοσύνης για την αυστηρή εφαρμογή του διατάγματος περί απαγορεύσεως των ληστρικών αναγνώσμάτων.

Το κυριότερο μέσο ώστε να καταστείλει το κράτος το φαινόμενο της κοινωνικής ληστείας το βρήκε στην ρουφιανιά, μια πρακτική την οποία "ανακαλύπτει" όταν δεν

επαρκούν τα υπόλοιπα μέσα της στρατιωτικής και αστυνομικής βίας. Έτσι με τις επικηρύξεις στον λαό, το συνεχή βασανισμό των χωρικών από τις δυνάμεις καταστολής, την επικήρυξη με σκοπό να αμνηστευθεί(μαζί με χρηματική αμοιβή) ο ληστής που θα φέρει το κεφάλι του συντρόφου του.

Στην πρώτη φάση της κοινωνικής ληστείας, όπου η κυβέρνηση προσπαθούσε με βαναρικά αποσπάσματα να καταστείλει τους ληστές, υπήρξε εξευτελισμός του τακτικού στρατού στα βουνά. Ο μόνος τρόπος που απόμεινε μπροστά στην πανωλεθρία των νεοφερμένων Βαυαρών ήταν η εξαγορά και συνεργασία των ντόπιων. Έτσι γύρω στο 1835 έχουμε ίδρυση 8 ταγμάτων οροφυλακής, τα οποία είναι στρατιωτικά σώματα κατεξοχήν επιφορτισμένα με την καταδίωξη της ληστείας και μισθοφορικά σώματα εθνοφυλακής στην Στερεά, τα οποία αποτελούνται από ντόπιους. Επίσης ένα μέτρο πίεσης ήταν η εκτόπιση συγγενών των ληστών καθώς και ο έλεγχος και η καταπίεση των νομάδων κτηνοτρόφων(Βλάχων, Σαρακατσάνων), σαν αποδεδειγμένων φίλων και "συνεργατών" των ληστών. Υιοθετείται ακόμα το μέτρο επικήρυξης "**επί των κεφαλών των ληστών**" με ποσά ως 4.000 δραχμές. Και στην κατασταλτική εκστρατεία έρχεται να προστεθεί και το νομοθετικό οπλοστάσιο, όπου οι ληστές αντιμετωπίζουν (ακόμα και για ληστεία χωρίς οπλοχρησία) την ποινή του θανάτου, στο πλαίσιο διατάξεων "αντιληστρικής πολιτικής".

Το 1856 η κυβέρνηση θορυβημένη από την άνθιση της ληστείας αλλά και από την πίεση των "προστατριών" Αγγλίας και Γαλλίας εντείνει την καταστολή ενάντια στη ληστεία. Καταργείται η οροφυλακή, ως ανίκανη να πατάξει την ληστεία, και τον ρόλο αυτό αναλαμβάνει η χωροφυλακή. Επικουρικό ρόλο αναλαμβάνουν να παίξουν οι κατά νομό στρατιωτικές ομάδες και σκληραίνει η στάση των δικαστηρίων (που επιβάλλουν θανατικές ποινές). Αυτό όμως που έπαιξε καθοριστικό ρόλο στην αντιμετώπιση της ληστείας ήταν η ελληνοτουρκική σύμβαση που υπογράφηκε το 1856 και αφορούσε την συνεργασία στην πάταξη της ληστείας (καθώς ανέφερε και το ελεύθερο πέρασμα των συνόρων κατά την καταδίωξη ληστών), κάτι το οποίο μπλόκαρε την εύκολη διαφυγή των ληστών στα σύνορα. Μερικούς μήνες μετά την μεγάλη ληστεία, που τράβηξε και τα βλέμματα της Ευρώπης, το 1870 με την απαγωγή οχτώ δυτικοευρωπαίων ευγενών και διπλωματών, ψηφίζεται ο ιδιώνυμος "**νόμος περί καταδίωξης της ληστείας**" στον οποίο αναφέρεται ότι αρκεί η ένωση δύο τουλάχιστον ατόμων με σκοπό τη ληστεία για να επιβληθεί η ποινή του θανάτου στον φερόμενο ως αρχηγό και ισοβίων στους υπόλοιπους. Ακόμη περιέχει πως και μόνο η συνομιλία με ληστή επέφερε ποινή τουλάχιστον ενός έτους καθώς συνεχίζει και το μέτρο της εκτόπισης συγγενών και υποχρεώνει τους νομάδες κτηνοτρόφους στην καταβολή οικονομικής εγγύησης κατά την εγκατάσταση σε ένα μέρος.

Όταν αργότερα ο δικτάτορας Πάγκαλος ψήφισε το διάταγμα να δίνεται όχι μόνο αμνηστία αλλά και η προβλεπόμενη επικήρυξη σε όποιο ληστή φέρει κομμένο το κεφάλι κάποιου συντρόφου του, τότε κυριολεκτικά η αλληλοεξόντωση ανάμεσα τους πήρε τη μορφή τραγωδίας, κάτι που αναφέρει σε ένα διήγημα του ο Γιάννης Βλαχογιάννης με τη φράση "τα παλληκάρια τα καλά σύντροφοι τα σκοτώνουν". Το φαινόμενο της ληστείας τερματίστηκε από την καταστολή του κράτους, στα χρόνια της λεγόμενης "χρυσής τετραετίας" του Ελευθερίου Βενιζέλου(1928-1932)

Μπουεναβεντούρα Ντρουρούτι

Τον Μπουεναβεντούρα Ντρουρούτι έγινε θρύλος και τον γνωρίζουμε σχεδόν όλοι από την συμμετοχή του στην Ισπανικό εμφύλιο του '36. Όντας διοικητής της Ταξιαρχίας Ντρουρούτι ήταν αυτός που θα σώσει την Μαδρίτη από τον δικτάτορα Φράνκο, φθάνοντας από την Αραγωνία με 3000 άθλια εξοπλισμένους άντρες, και θα νικήσει έναν πειθαρχημένο τακτικό στρατό διοικούμενο από αξιωματικούς του Γενικού Επιτελείου, ένστολους στρατηγούς-γνώστες της τακτικής και της στρατηγικής. Ο Ντρουρούτι λοιπόν, δεν ξεκίνησε την δράση του στη Ισπανία του εμφυλίου, αλλά χρόνια νωρίτερα ως ληστής αρχικά στην Ισπανία(για πάρα πολύ μικρό διάστημα), έπειτα στη Χιλή για ένα χρόνο, όπου δεν είχε σημαντικά κατορθώματα ως ληστής, και εντέλει στη Αργεντινή. Μετά από μια σειρά αποτυχημένων προσπαθειών καταφέρνει να πραγματοποιήσει μία ληστεία με λεία 64.085 πέσος. Η "ομάδα" που έκανε την ληστεία αυτή αποτελούταν από τους Ντρουρούτι, Φρανθίσκο Ασκάζο, Αλεχάντρο Ασκάζο και Χόβερ Κορτές, όλα ψεύτικα ονόματα και όλοι κατάγονταν από την Βαρκελώνη. Μετά από αυτή τη ληστεία διαφεύγουν στην Γαλλία, όπου μετά από μια σειρά ληστειών, σχεδιάζουν να σκοτώσουν τον Αλφόνσο ΙΓ', βασιλιά της Ισπανίας, όμως χωρίς ιδιαίτερη επιτυχία αφού συλλαμβάνονται οι Ντρουρούτι και Φρανθίσκο Ασκάζο. Όμως λόγω διπλωματικών προβλημάτων (5 περίπου χρόνων) αφήνονται ελεύθεροι και μεταβαίνουν στην Ισπανία όπου συνεχίζουν τις ληστείες μέχρι τον Ισπανικό Εμφύλιο. Όταν ο Ντρουρούτι σκοτώνεται σε μία μάχη θα τιμηθεί με μια κηδεία στη Βαρκελώνη που όμοια της δεν είχε ξαναγίνει για έναν εργατικό ηγέτη. 200.000 άνθρωποι παρέλασαν μέσα στην πόλη της Βαρκελώνης σε μία επίδειξη δύναμης προς τον δικτάτορα Φράνκο

Σεβερίνο Ντι Τζιοβάνι

Ο Σεβερίνο ντι Τζιοβάνι ήταν Ιταλός αναρχικός ο οποίος μαζί με άλλους διέφυγαν από την Ιταλία την δεκαετία του '20 για να γλιτώσουν από το μένος του φασιστικού κράτους του Μουσολίνι. Ο ίδιος πήγε στην Αργεντινή και εξελίχθηκε σε ένα από τους πιο δραστήριους αναρχικούς που πέρασαν από την λατινοαμερικανική χώρα. Πέρα από τις βίαιες πρακτικές, οι οποίες ακολουθούνταν από μια επαναστατική λογική δηλαδή το να χτυπάς τα κέντρα της εξουσίας ως αντίποινα στην βία του κράτους, δημοσίευε και αρκετό έντυπο υλικό. Στην συνέχεια προσχωρεί στον «αναρχισμό της απαλλοτρίωσης», που δικαιολογεί το έγκλημα εφόσον στρέφεται ενάντια στην μπουρζουαζία. Ο πλούτος που «ανακτάται» με ληστείες ή κλοπές μπαίνει στην υπηρεσία του αγώνα και χρησιμοποιείται για την ενίσχυση των οικογενειών των φυλακισμένων και τη διάδοση των αναρχικών ιδεών.

παραμικρή αδυναμία σήμαινε θάνατο(θα τους πυροβολούσαν στο δρόμο ή θα τους έστηναν στον τοίχο). Σίγουρα ήταν ένα είδος ανταρτών πόλεων, αλλά δεν στηρίζονταν σε ξένες δυνάμεις από τις οποίες θα μπορούσαν να χρηματοδοτούνται ή να εξοπλίζονται, ούτε διέθεταν κάποιο μέρος στο οποίο θα μπορούσαν να καταφύγουν, όταν δυσκόλευε η κατάσταση. Ήταν ιδιόμορφες προσωπικότητες οποίες εξαπέλυαν επιθέσεις εναντίον της μπουρζουαζίας με βόμβες και με όπλα, ασκώντας ταυτοχρόνως στις εφημερίδες τους οξύτατη κριτική στην δικτατορία των Μπολσεβίκων, υπερασπιζόμενοι έτσι μια ξεκάθαρη και αμετακίνητη ιδέα: την Ελευθερία. Εκείνη την περίοδο, σημειώνεται μια νέα διάσπαση στους κόλπους της Αριστεράς, η οποία θα έχει αντίκτυπο και στην ζωή του συνδικαλιστικού κινήματος της Αργεντινής. Με αυτά τα δεδομένα μόνο οι αναρχικοί είχαν απομείνει για να αντιτίθενται στο φασιστικό κράτος, και για τον αγώνα αυτό χρειάζονταν χρήματα. Χρήματα με τα οποία οργάνωναν απεργίες, προμηθεύονταν όπλα και εκρηκτικά, βοηθούσαν τις οικογένειες είτε των νεκρών είτε των φυλακισμένων “αγωνιστών” και φυσικά χρηματοδοτούσαν τις εφημερίδες και τις προσούρες τις οποίες αναφέραμε πριν. Τα χρήματα αυτά δεν μπορούσαν να βρεθούν παρά με ένα τρόπο: **τη Ληστεία.**

Τα πρόσωπα πολλά για να αναφερθούν όλα. Θα σταθούμε σε τρεις προσωπικότητες που σημάδεψαν την ιστορία με την δράση τους και εκείνη την περίοδο, αλλά και μετέπειτα. Αυτά τα τρία πρόσωπα είναι οι: **Μίγκελ Αρκάντζελ Ροσίνια, Σεβερίνο Ντι Τζιοβάνι και Μπουεναβεντούρα Ντρουρούτι** (Ραμόν Κρακάνιο Καμπαλέρο).

Μίγκελ Αρκάντζελ Ροσίνια

Ο Μίγκελ Αρκάντζελ Ροσίνια ήταν ένας άνθρωπος με πολύμορφη δράση. Αναρχικός της δράσης, γνώριζε όλα τα στρατηγήματα για να έχει το πάνω χέρι σε σχέση με την αστυνομία και την δικαιοσύνη. Ήταν ορθολογιστής, ψυχραιμός και προγραμματιστής. Όταν όμως ερχόταν η ώρα της δράσης, δεν περιοριζόταν μόνο στο να καθοδηγεί, ήξερε και να δρα. Ο Ροσίνια δεν αρκούσαν μόνο στις ληστείες για χρηματοδότηση του κινήματος, άλλωστε δεν ήταν από αυτούς που συνδικαλιζόνταν, αλλά οργάνωνε επιθέσεις και αποδράσεις κρατουμένων, τις οποίες τις περισσότερες φορές έφερνε εις πέρας ο ίδιος με τους συντρόφους του. Δυο χαρακτηριστικά παραδείγματα είναι: η απελευθέρωση 13 συντρόφων μέσα από τις φυλακές της Ουσιουάγια, με ένα κινηματογραφικό τρόπο για την εποχή εκείνη(σκάβοντας ένα τούνελ 150 μέτρων μέχρι τις φυλακές) και όταν προσπάθησε να απελευθερώσει έναν σύντροφό του υποδύμενος τον δεσμοφύλακα, αλλά για κακή του τύχη τον πρόδωσαν. Όμως αυτός θέτοντας σε κίνδυνο τη ζωή του κατάφερε να βάλει φωτιά στο σπίτι του διευθυντή των φυλακών και τελικά να φέρει εις πέρας την αποστολή του. Ο Ροσίνια συνελήφθη στην Ουρουγουάη το 1931, όμως ομολογώντας τις ληστείες τις οποίες είχε διαπράξει στην Ουρουγουάη κατάφερε να μην εκδοθεί στην Αργεντινή, όπου θα εκτελούνταν, κερδίζοντας έτσι 6 χρόνια ζωής μέχρι την έκδοσή του το 1938 όπου και εκτελέστηκε με το που πάτησε το πόδι του στο λιμάνι του Μπουένος Άιρες.

Αλλά ας μην παραβλέπουμε τον πολύ σημαντικό αίτιο της παρακμής της, την αλλαγή των συνθηκών. Ο Φώτης Γιαγκούλας συνήθιζε να λέει: " οι κλέφτες θα ξοφλήσουν από τα βουνά και θα κατέβουν στις πόλεις". Η κοινωνική ληστεία στην Ελλάδα(τουλάχιστον όπως ορίζεται κοινώς) με την μορφή της ανταρσίας ενάντια στο νεοιδρυθέν κράτος, άκμασε κάτω από συγκεκριμένες κοινωνικοπολιτικές συνθήκες και έχει μεγάλη σημασία ότι άνησε σαν φαινόμενο στα πλαίσια μιας αγροτικής κοινωνίας.

Την δεκαετία του '30 οι ληστρικές συμμορίες έχουν μειωθεί σημαντικά και είναι πλέον ολιγάριθμες καθώς η δράση και η μετακίνηση τους έχει δυσκολέψει από τις διωκτικές αρχές ενός κράτους που οργανώνεται συνεχώς. Εκτός βέβαια από την αριθμητική μείωση παρατηρείται και «ηθική» αλλαγή στις τάξεις των ληστών με χαρακτηριστικό παράδειγμα την αποστροφή της ζωοκλοπής. Η ηθική μετεξέλιξη οφείλεται κατά κύριο λόγο στην διατάραξη των ίδιων των κοινωνικών δομών, με την δραματική μείωση των κτηνοτρόφων και την ραγδαία αύξηση των εργατών και των αγροτών. Ακόμα σημαντικό παράγοντα πιθανολογείται ότι αποτέλεσε και η εξάπλωση πυρήνων του ΚΚΕ σε περιοχές όπου επιβίωνε έντονα το φαινόμενο της κοινωνικής ληστείας. Χαρακτηριστικό παράδειγμα αποτελεί το χωριό Ζιάκας Γρεβενών γνωστό τότε και ως “μικρή Μόσχα” .Στο χωριό αυτό παρατηρείται έντονη παράδοση κοινωνικής ληστείας και ανταρσίας αλλά και ευρεία εξάπλωση πυρήνων του ΚΚΕ και μετέπειτα μαζική προσχώρηση του πληθυσμού στις τάξεις του ΕΑΜ.

Παρόλα αυτά δεν δύναται η ταύτιση των δύο γεγονότων καθώς αρκετές ομάδες ληστών έρχονταν σε σύγκρουση με την έντονα ριζοσπαστικοποιημένη κοινωνία, άλλωστε και η ένταξη των ληστών στο αντάρτικο δεν διεξήχθη ομαλά. Οι πρώτες αντάρτικες ομάδες που εμφανίστηκαν στην Κατοχή υπό την ηγεσία του Άρη Βελουχιώτη πέρασαν από λαϊκό δικαστήριο τις ληστρικές συμμορίες και μόνο όσοι δέχθηκαν να ενταχθούν στο αντάρτικο επιβίωσαν της εκτέλεσης. Συγκεκριμένα πολλοί ληστές εντάχθηκαν αυθόρμητα στις αντάρτικες ομάδες ενώ άλλοι αφομοιώθηκαν για να αποφύγουν την εκτέλεση ή και τη σύρραξη με τις αντάρτικες ομάδες. Χαρακτηριστικό παράδειγμα αποτελεί ο διάλογος του Άρη με τον ληστή Καραλίβανο: “ντουφέκια έχετε, ντουφέκια έχουμε κι όποιον πάρει ο χάρος”. Άλλωστε ηθικά τους χώριζε μεγάλο χάσμα καθώς η δράση των κοινωνικών ληστών απέβλεπε στην προσπάθεια διατήρησης των τοπικών σχέσεων εξουσίας που το εθνικό κράτος ερχόταν να διαλύσει αλλά και στην αναδιανομή του πλούτου μέσα από την ληστεία πλουσιών ή τραπεζών ενώ οι αντάρτες απέβλεπαν στην εγκαθίδρυση μιας νέας λαϊκής εξουσίας, θεμελιωμένης στην ισότητα και την άμεση κυριαρχία.

Όσες συμμορίες λοιπόν εντάχθηκαν στο αντάρτικο, αποτέλεσαν και το πλέον δυναμικό κομμάτι του καθώς κουβαλούσαν μια μακράιωνη παράδοση ανταρσίας. Έχοντας εμπειρία στον κλεφτοπόλεμο, την διαφυγή αλλά και στην επιβίωση στα βουνά αποτέλεσαν ένα είδος εκπαιδευτή για τους αντάρτες. Ήταν βεβαίως και το μόνο τμήμα του ΕΑΜ που είχε την εμπειρία σύγκρουσης καθώς επί χρόνια ζούσαν κληρονομήματα από τις κρατικές δυνάμεις. Άλλωστε είναι αμφίβολο αν το ΕΑΜ θα είχε αποκτήσει τόσο καλή επιχειρησιακή δεινότητα χωρίς την βοήθεια των ληστών. Έτσι η μαχητικότητα των ληστών αλλά και η προσφορά τους στην συγκρότηση του αντάρτικου στρατού εξάλειψε τις αρχικές αντιθέσεις τους με τους αντάρτες, που είχε ως αποτέλεσμα και την μετέπειτα συμμετοχή τους στον εμφύλιο, στο πλευρό πάντα του ΔΣΕ.

Σημαντική όμως ήταν και η προσφορά τους στο να διδάξουν την τέχνη της ληστείας στους αντάρτες. Η επιβίωση του ΕΑΜ και του ΔΣΕ δεν μπορούσε παρά να στηριχθεί στη ληστεία καθώς δεν μπορούσε να αντλήσει εφόδια για την επιβίωση των

ανταρτών. Ο στρατός εμπόδιζε την μεταφορά προς τα βουνά και παράλληλα υπήρχε μικρή οικονομική βοήθεια από το εξωτερικό. Μόνο που πλέον οι ενέργειες αυτές ήταν στοχευμένες σε περιουσίες πλουσίων, τράπεζες, χρηματοπιστολών και αποθήκες τροφίμων που ελέγχονταν από τους Γερμανούς(Κατοχή) και τον Εθνικό Στρατό(Εμφύλιος). Πολύ γνωστά παραδείγματα εφαρμογής τέτοιων πρακτικών αποτελούν η ταυτόχρονη απαλλοτρίωση της Αγροτικής Τράπεζας και του Ταχυδρομικού Ταμειυτηρίου τον Νοέμβριο του '47. Καθώς προτιμούσαν την τακτική του αιφνιδιασμού, πολλές φορές απαλλοτριώναν αγαθά κυριολεκτικά υπό το βλέμμα της χωροφυλακής όπως στη Βυτίνα τον Απρίλιο του '47 όπου αιχμαλώτισαν δύο λεωφορεία και μπήκαν στην πόλη ως επιβάτες χωρίς να κινήσουν τις υποψίες για το τι θα ακολουθούσε. Όμως οι ληστείες δεν περιορίζονταν αποκλειστικά για τον ανεφοδιασμό των ανταρτών και την αγορά όπλων αλλά και για την στήριξη των λαϊκών στρωμάτων που κατά τη διάρκεια της κατοχής ήρθαν αντιμέτωπα με την πείνα. Μία από τις πλέον εκτεταμένες ενέργειες που αναφέρεται είναι η απαλλοτρίωση τροφίμων από παντοπωλεία της Βόρειας Ελλάδας κατά τη διάρκεια του '41 και το μοίρασμα της λείας στο λαό.

Με τη λήξη της δεύτερης φάσης του εμφυλίου, όταν διαλύθηκε το αντάρτικο στα βουνά ως μορφή πάλης του κοινωνικοαπελευθερωτικού αγώνα, εξαλείφθηκε και το φαινόμενο της κοινωνικής ληστείας ως μέσο αναδιανομής του πλούτου. Επιστρέφοντας στις πόλεις κάποια τμήματα του αντάρτικου προσπάθησαν να μεταφέρουν στο αστικό περιβάλλον τις πρακτικές της αντάρτικης επίθεσης και της ληστείας χωρίς αποτέλεσμα. Έτσι η κοινωνική ληστεία εξαφανίστηκε με το τέλος του εμφυλίου αφού δεν υπήρχαν περιθώρια λαϊκής διεύρυνσης της και εφαρμογής ως μέσο ενάντια στις τεράστιες κοινωνικές αντιθέσεις της εποχής.

Επί πολλά χρόνια η ληστεία αποτελούσε άγνωστη πτυχή της αντίστασης και του εμφυλίου καθώς από τη δεκαετία του '50 και μετά, οι πολιτικές δυνάμεις που συμμετείχαν στην αντίσταση υποταγμένες πλέον στις αρχές της αστικής νομιμότητας παραγκώνισαν αυτή την πτυχή της ιστορίας. Για αυτό το λόγο και από τη λήξη του εμφυλίου και μετά, παρ όλη την έντονη λαϊκή αναταραχή και τις γενικευμένες εξεγέρσεις δεν χρησιμοποιήθηκε ευρέως η πρακτική της κοινωνικής ληστείας. Παρόλα αυτά συχνά συναντάμε στην μεταπολεμική ιστορία την εφαρμογή της ληστείας, αν και σε στενότερα κοινωνικά όρια, με ξεκάθαρα όμως πολιτικά χαρακτηριστικά.

Από τη λήξη του Εμφυλίου μέχρι και τις πρόσφατες ατομικές πολιτικές ληστείες γνωρίζουμε ελάχιστες περιπτώσεις ληστών που μπορούν να χαρακτηριστούν κοινωνικές. Τη δεκαετία του 70 πρωτοεμφανίζεται ο επονομαζόμενος από τις εφημερίδες «ληστής με τις γλαδιόλες», Θεόδωρος Βενάρδος . Πραγματοποίησε την πρώτη του εντυπωσιακή ληστεία τράπεζας κατά την διάρκεια της εξέγερσης του Πολυτεχνείου ξεφτιλίζοντας το τότε στρατιωτικό κράτος της δικτατορίας του Παπαδόπουλου. Αυτή η πράξη εμφανίστηκε στα μάτια του κόσμου ως μια ήττα της χούντας. Η ληστεία που του χάρισε το προσωπείο, ήταν αυτή που «πρόσφερε» στον ταμιά ένα μπουκέτο γλαδιόλες το οποίο κρατούσε για καμουφλάζ του όπλο του. Μετά από καιρό συλλαμβάνεται για δεύτερη φορά αφού την πρώτη είχε αποδράσει θεαματικά από τις φυλακές Κορυδαλλού και ύστερα από αρκετά χρόνια μέσα στη φυλακή , συγκεκριμένα στις 10 Ιουλίου του 1984 βρίσκεται κρεμασμένος στο κελί του κάτω από μυστηριώδεις συνθήκες. Στην κηδεία του προκάλεσε εντύπωση και αναστάτωση στις αστυνομικές αρχές ένα στεφάνι που έφερε την επιγραφή «Στον αγαπημένο μας Θόδωρο, τα αήττητα παιδιά της 17 Νοέμβρη»

“Συμμορία Μπονό”

Μια από τις ομάδες, η οποία αξίζει ιστορικά να αναφερθεί, ήταν η “Συμμορία Μπονό”, η οποία έγινε γνωστή για τις ληστείες τραπεζών και τον τρόπο που τις διέπραττε. Η Συμμορία Μπονό ξεκίνησε την δράση της στις παραμονές του Α' Παγκοσμίου Πολέμου .Σχεδόν όλοι όσοι υπήρξαν μέλη αυτής της ομάδας γεννήθηκαν στα τέλη της δεκαετίας του 1880 ή στις αρχές του 1890,σε μία κοινωνία η οποία χαρακτηριζόταν από έντονες κοινωνικές διακρίσεις. Πάνω απ' όλα η βίαιη καταστολή της Κομμούνας το 1871,ήταν το γεγονός που είχε παγιώσει το κλίμα της ταξικής σύγκρουσης ανάμεσά στους προλετάριους και την κυρίαρχη τάξη. Η αιματηρή καταστολή της Κομμούνας σημάδεψε τη γέννηση της Τρίτης Δημοκρατίας και λειτούργησε ως σταθερή υπενθύμιση στους εργάτες ότι δεν μπορούσαν να περιμένουν τίποτε άλλο από την «Νέα Τάξη», εκτός από κτηνώδη καταπίεση. Πολλά από τα κεντρικά πρόσωπα που συνδέονται με την συμμορία (αλλά όχι ο ίδιος ο Ζυλ Μπονό) πέρασαν κάποιο διάστημα στο Βέλγιο, την διετία πριν το 1911,εκτός από μερικούς οι οποίοι γνωρίστηκαν αργότερα στο Παρίσι. Η Βελγική εμπειρία ήταν ωστόσο προπαρασκευαστική. Κατά την διάρκεια της, έμαθαν τους βασικούς κανόνες της μυστικότητας και της παρανομίας. Όμως, εάν αυτοί οι επαναστάτες μαθήτευαν στο Βέλγιο, η πρακτική τους εξάσκηση θα γινόταν κυρίως στο Παρίσι. Δεν είναι ακόμα γνωστό αν ο ίδιος ο Ζυλ Μπονό συμμετείχε σε αυτή την ομάδα ή όχι, πάντως το μόνο σίγουρο είναι ,ότι το προσωπείο “Συμμορία Μπονό”, δόθηκε σε αυτούς κυρίως από τον Τύπο της εποχής, ο οποίος έλεγε ότι: *“Οι νεαροί αυτοί δρουν και σκέφτονται όπως ο ίδιος ο Μπονό, πράγμα που κάνει τις Αρχές να θεωρούν ότι ίσως και ο ίδιος ανήκει σε αυτή.”*(απόσπασμα από γαλλική εφημερίδα). Όταν ξεκίνησαν την δράση τους ήταν σχεδόν όλοι είκοσι χρονών ελάχιστη εμπειρία και οργανωτικό νου, ενώ ο Μπονό ήταν 32 χρονών και σαφέστερα πιο έμπειρος, με διαύγεια και ψυχραιμία στις επιχειρήσεις του. Οι ληστείες που πραγματοποιούσαν ήταν σχεδόν όλες αλάνθαστες και αυτό ήταν το αξιοπερίεργο για τα εικοσάχρονα τότε μέλη. Τα κύρια μέλη της ομάδας αυτής ήταν ο Όκταβ Γκαρνιέ,ο Ραιμμόν Καλμέν, ο Ρενέ Βαλέ, ο Ελί Μονιέ και ένα πλήθος Γάλλων ιλλεγκαλιστών, οι οποίοι θεωρούσαν ότι η Συμμορία Μπονό είναι ένα λαμπρό παράδειγμα για αυτούς και τους υπόλοιπους ιλλεγκαλιστές.

Επαναστατική Ληστεία στην Αργεντινή

Το φαινόμενο της επαναστατικής ληστείας βρήκε τους περισσότερους “υπερασπιστές” της στην Αργεντινή τις δεκαετίες 1920-1930. Τότε τους ονόμαζαν αναρχικούς απαλλοτριωτές ή ότι ανήκαν στον εγκληματικό αναρχισμό. Τις περιόδους εκείνες υπήρξαν έντονες κοινωνικές και ταξικές αντιθέσεις, που σηματοδεύτηκαν από απεργίες οι οποίες πνίγηκαν κυριολεκτικά στο αίμα. Οι απαλλοτριωτές έκαναν ληστείες, διότι σχεδόν όλοι είχαν πολιτικές καταβολές(σε αντίθεση με τους ληστές των αγροτικών περιοχών) και ήθελαν να ενισχύσουν το κίνημα. Απέναντί τους είχαν την αστυνομία, η οποία κάθε φορά εξ απέλυε ανθρωποκνηγητό για να τους συλλάβει, και την Πατριωτική Λίγκα* η οποία τους πυροβόλούσε στο “ψαχνό” όποτε τους αναγνώριζε. Επίσης, η Λίγκα ήταν αυτή που κατέστειλε τις απεργίες των εργατών και των αγροτών, συνήθως θανατηφόρα. Έτσι, οι απαλλοτριωτές υπεράσπιζαν την ζωή τους με μεγάλη αποφασιστικότητα, επειδή γνώριζαν πολύ καλά πως η παραμικρή απροσεξία, η

κρυφτεί στα βουνά για να αποφύγει την σύλληψή . Εκεί μπήκε στην ομάδα των ληστών του Ιγκνάσιο Πάρρα. Ο Πάντσο δρούσε μαζί τους μέχρι και την επανάσταση του 1910 όπου και συμμετείχε σε αυτή πράγμα το οποίο ήταν “πρωτοφανές” σε σχέση με την ιστορία των κοινωνικών ληστών, διότι έχει πολλά κοινά σημεία με τον κοινωνικό επαναστάτη, όμως έχει και πολλές σημαντικές διαφοροποιήσεις. “Ο κοινωνικός ληστής δεν έχει σα στόχο τον επαναστατικό μετασχηματισμό της κοινωνίας, αλλά είναι μια φιγούρα ατομικής εξέγερσης, μια πρωτόγονη μορφή κοινωνικής διαμαρτυρίας, προάγγελος και δυναμικό εκκολλαπτήριο της εξέγερσης”, σύμφωνα με τον Hobsbawm.

*****

Η κοινωνική ληστεία στο εξωτερικό είχε δύο μορφές την αυτή καθ' αυτή κοινωνική ληστεία, όπου οι ληστές ήταν αγρότες ή φτωχοί άνθρωποι και ζούσαν στην ύπαιθρο, οι οποίοι με την δράση τους βοηθούσαν τις οικογένειες τους και τις κοινότητες στις οποίες ζούσαν και την επαναστατική ληστεία οι οποίοι παρατηρήθηκε στα αστικά κέντρα και ήταν ένα μέσο πάλης, έμπρακτης αντίστασης και μέσο χρηματοδότησης του αγώνα.

Η επαναστατική ληστεία άνησε στις αρχές του 1900 κυρίως από “αναρχικούς της πράξης” και από μέλη της ριζοσπαστικής αριστεράς, αλλά όχι σε τόσο έντονο βαθμό όσο οι πρώτοι και με μικρότερη διάρκεια και δράση. Τα χρήματα, τα οποία απαλλοτριώναν, χρησιμοποιούνταν κατά βάση για εκδόσεις εφημερίδων, εξοπλισμό(για αυτούς που τοποθετούσαν βόμβες), οικονομική ενίσχυση των φυλακισμένων και των οικογενειών τους, αποδράσεις κρατουμένων και οργάνωση απεργιών. Το πολιτικό υπόβαθρο των ληστών έπαιξε ιδιαίτερο ρόλο, όσον αφορά την δράση τους. Οι επιθέσεις που πραγματοποιούσαν ήταν στοχευμένες, συμβολικές, ουσιαστικές αλλά ταυτόχρονα δεν στερούνταν κοινωνικής αποδοχής.

Η παράδοση της κοινωνικής ληστείας και η σύνδεση των ληστών με τα επαναστατικά κινήματα, επηρέασαν βαθιά τόσο την ριζοσπαστική αριστερά, όσο και τους αναρχικούς. Η ληστεία χρησιμοποιείται πλέον όχι μόνο για λόγους επιβίωσης, αλλά και ως μέσο αγώνα. Η πολυμορφία του ριζοσπαστικού κινήματος, είχε σαν επακόλουθο να υπάρχει και πολυφωνία ως προς τη χρήση του μέσου της ληστείας. Έτσι, έχουμε περιπτώσεις που η ληστεία γινόταν αποδεκτή μόνο ως μέσο χρηματοδότησης μιας οργάνωσης ή ενός κόμματος (φαινόμενο που συναντάμε σε γραφειοκρατικές αναρχικές οργανώσεις σαν τη CNT και σε επίσημα Κομμουνιστικά Κόμματα σαν τους μπολσεβίκους και το Γερμανικό Κομμουνιστικό Κόμμα. Πολλοί ληστές, μάλιστα, δούλευαν κανονικά ως μισθωτοί εργατές!). Έχουμε, επίσης, περιπτώσεις που η ληστεία συμβολίζει τη ρήξη του ατόμου με την κοινωνία της αλλοτρίωσης και της εκμετάλλευσης (αυτή είναι η περίπτωση των αναρχοατομικιστών, που αν και χρησιμοποιούσαν τις ληστείες για προσωπική χρηματοδότηση, δεν παρέλειπαν μέρος της λείας τους να το διοχετεύουν σε κινηματικούς σκοπούς, αντιπληροφόρηση, έκδοση μπροσουρών, βιβλίων κλπ). Στις πιο πολλές περιπτώσεις, οι ληστείες χρησίμευαν και για τους δύο σκοπούς: και για αυτοχρηματοδότηση και για τη χρηματοδότηση του αγώνα.

Ακολουθεί ένα μικρό απόσπασμα από την απολογία του. « Έδινα χρήματα χωρίς να ζητώ αποδείξεις. Εκεί μέσα όλοι αγωνιζόντουσαν για ένα κοινό σκοπό. Και εγώ πρόσφερα ότι μπορούσα γιατί αγόρασα όπλα, μπαρούτι, χειροβομβίδες και είχα φέρει ασύρματο και ραδιοπομπούς από την οργάνωση στο εξωτερικό με κίνδυνο της ζωής μου. (...) Μόνος μου ήμουν, είχα όμως μαζί μου και τους άλλους τους οποίους εκπαίδευα στα όπλα και την χρήση των χειροβομβίδων».

Πολλά χρόνια αργότερα, ο φωτορεπόρτερ Πωλ Πουλίδης θα ισχυριστεί ότι ο Θ. Βενάρδος είχε ενεργή εμπλοκή στην αντιστασιακή οργάνωση «Σπάρτακος», κάτι για το οποίο θα κάνει λόγο και η Ανίτα Βενάρδου η αδερφή του.

Νίκος και Βασίλης Παλαιοκώστας

Τα αδέρφια Νίκος και Βασίλης Παλαιοκώστας απασχολούν ιδιαίτερα τις αστυνομικές αρχές τα τελευταία χρόνια. Η δράση τους ξεκινά στα τέλη της δεκαετίας του '70 για τον Νίκο Παλαιοκώστα και λίγα χρόνια αργότερα για τον Βασίλη. Σε δικογραφία που σχηματίζεται το 1988, τους αποδίδονται 27 κλοπές και διαρρήξεις. Την ίδια χρονιά ο Νίκος συλλαμβάνεται στα Τρίκαλα και πραγματοποιεί την πρώτη του απόδραση. Ο αδελφός του συλλαμβάνεται το 1990 και όπως είναι γνωστό και αυτός θα αποδράσει. Τα 2 αδέρφια συνεχίζουν την δράση τους πραγματοποιώντας ληστείες τραπεζών. Η πιο διάσημη από αυτές είναι η ληστεία σε βάρος του υποκαταστήματος της Εθνικής Τράπεζας στην Καλαμπάκα, με λεία 125.000.000 δραχμές, διάσημη όχι μόνον λόγω του υπέρογκου ποσού αλλά και λόγω του σχεδιασμού. Είχαν φροντίσει εκ των προτέρων να μπλοκάρουν το μοναδικό περιπολικό του τοπικού Αστυνομικού Τμήματος ανάμεσα σε δύο δικά τους οχήματα. Όταν οι αστυνομικοί άρχισαν να τους καταδιώκουν με τα πόδια σκόρπιζαν πεντοχίλιαρα στο δρόμο.

Στις 15 Δεκεμβρίου 1995 Ο Αλέξανδρος Χαϊτογλου, ιδιοκτήτης της βιομηχανίας «Μακεδονικός Χαλβάς», απαγάγεται στην περιοχή Γαλήνης Ωραιοκαστρου. Τα λύτρα που καταβλήθηκαν ήταν 260.000.000 δραχμές και ο βιομήχανος αφέθηκε ελεύθερος. Για την υπόθεση είχαν κατηγορηθεί οι αδελφοί Παλαιοκώστας και ο Παύλος Κερεμίδης, που έπεσε νεκρός από ανταλλαγή πυροβολισμών με αστυνομικούς και είχε κατηγορηθεί και αυτός για ληστείες τραπεζών.

Τον Ιούνιο του 2000 ο Βασίλης Παλαιοκώστας καταδικάστηκε σε ποινή φυλάκισης 25 ετών για την απαγωγή Χαϊτογλου. Ο Νίκος Παλαιοκώστας, επικηρυγμένος πλέον για 250 εκατομμύρια δραχμές, συνέχισε να ζει στη σκιά. Ο Βασίλης Παλαιοκώστας απέδρασε από τις φυλακές του Κορυδαλλού με ελικόπτερο, στις 4 Ιουνίου 2006 ενώ η σύλληψή του Νίκου έγινε κοντά στην Αράχοβα, λίγες εβδομάδες μετά. Ο Βασίλης Παλαιοκώστας ξανασυνελήφθη στις 20 Αυγούστου 2008 στη Θεσσαλονίκη κατηγορούμενος ως εγκέφαλος της απαγωγής του προέδρου του Συνδέσμου Βιομηχανιών Βορείου Ελλάδος Γιώργου Μυλωνά. Ένα χρόνο μετά θα αποδράσει και πάλι από τις φυλακές Κορυδαλλού με τον ίδιο τρόπο. Η εκδίκηση της υπόθεσης για την απαγωγή του Μυλωνά ξεκίνησε στις 03/02/10, 2 από τους κατηγορούμενους είναι οι αντιεξουσιαστές Βαγγέλης Χρυσοχοϊδης και Πολύκαρπος Γεωργιάδης οι οποίοι καταδικάστηκαν σε ποινή κάθειρξης 22 ετών και τριών μηνών. Το υποκείμενο της απαγωγής το οποίο στην προκειμένη περίπτωση είναι ένας μεγαλοβιομήχανος αποδεικνύει ότι ήταν μια πράξη που από μόνη της χτυπάει τη συσσώρευση πλούτου σε ένα και μόνο πρόσωπο.

Ακόμα και σήμερα άμα κάνετε μια βόλτα στα χωριά των Τρικάλων θα ακούσετε να μιλάνε με τα καλύτερα λόγια για τον Νίκο Παλαιοκώστα αφού έδινε χρήματα σε όσους είχαν ανάγκη. Στα χωριά είναι γνωστός ως «Ρομπέν των φτωχών» .

Κώστας Σαμαράς

Ο Κώστας Σαμαράς έχει κατηγορηθεί για δεκάδες ληστείες και κλοπές καθώς και έχει πραγματοποιήσει αρκετές αποδράσεις και έχει εκτίσει συνολικά 20 χρόνια σχεδόν μέσα στη φυλακή. Έγραψε το βιβλίο με τίτλο «Καταζητείται» και ήταν στενός φίλος των αδερφών Παλαιοκώστα.

Γιάννης Δημητράκης

Ο αναρχικός Γιάννης Δημητράκης συλλαμβάνεται τον Ιανουάριο του 2006 για συμμετοχή σε ληστεία της Εθνική τράπεζα στην οδό Σόλωνος. Αξιοσημείωτο είναι ότι ο σύντροφος συνελήφθη ύστερα από άγρια καταδίωξη από αστυνομικούς οι οποίοι εξαπέλυσαν αμέτρητες σφαίρες στο κέντρο της Αθήνας που ήταν γεμάτο κόσμος. Όταν έπεσε στα χέρια των μπάτσων και τον Μ.Μ.Ε αρχίζει ένα γαϊτανάκι εξευτελισμού ολόκληρου του αναρχικού χώρου αλλά και του ίδιου του συντρόφου. Ο Δημητράκης καταδικάστηκε σε 35 χρόνια κάθειρξη όπου κατά συγχώνευση έγιναν 25. Για την ίδια ληστεία κατηγορούνται ο Γρηγόρης Τσιρώνης, Μάριος και Σίμος Σεισίδης οι οποίοι είναι καταζητούμενοι και διάλεξαν το δρόμο της φυγής. Μέσα σε ένα τεράστιο κύμα παραπληροφόρησης από τα παπαγαλάκια των δελτίων ειδήσεων για την σύνδεσή τους με όσες ένοπλες ομάδες υπάρχουν στην Ελλάδα αυτή την στιγμή ανακοινώθηκε και η επικήρυξη τους με 600.000€!.

Γιώργος Βούτσης- Βογιατζής

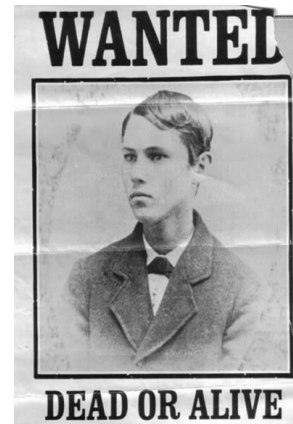
Στις 3 Οκτωβρίου του 2007 συλλαμβάνεται και κατηγορείται για την ληστεία στο υποκατάστημα τις Εθνικής τράπεζας στο Γκύζη ο αναρχικός Γιώργος Βούτσης-Βογιατζής και στις 01/04/09 ξεκίνησε η δίκη όπου καταδικάστηκε σε 8 χρόνια. Οι δίκες των 2 συντρόφων ήταν πολιτικές και στην απολογία τους υπερασπίστηκαν την πράξη της απαλλοτρίωσης με πολιτικό λόγο. Έτσι και εντός των τοιχών δεν σταμάτησαν να δραστηριοποιούνται καθώς και να δημοσιεύουν γράμματα.

*****

ΔΙΕΘΝΗ

Η κοινωνική ληστεία στο εξωτερικό είχε παρατηρηθεί ως φαινόμενο αρκετά νωρίς στις αγροτικές, κυρίως κοινωνίες, τις οποίες εκμεταλλεύονταν μεγαλογαιοκτήμονες. Χρησιμοποιήθηκε ως μέσο εκδίκησης από τους φτωχούς χωρικούς στους πλούσιους γαιοκτήμονες, που καταδυνάστευαν τις οικογένειες και τα χωριά τους. Η κοινωνική ληστεία είναι σάρκα από τη σάρκα της αγροτικής κοινωνίας που τη γέννησε. Ο

κοινωνικός ληστής δε συγκροτεί μια παράλληλη παράνομη αντι-κοινωνία, αντίθετα συμμετέχει στην κοινωνική ζωή σαν κανονικό μέλος της κοινότητας. Η σχέση αυτή που ενώνει τον κοινό χωρικό με τον επαναστάτη, τον παράνομο και το ληστή κάνει ενδιαφέρον και σημαντικό το φαινόμενο της κοινωνικής ληστείας. Ο απλός χωρικός “προστατεύει” τον ληστή, παρέχοντάς του στέγη και τροφή όσο καιρό είναι κυνηγημένος. Άλλωστε για τον ληστή, ο απλός χωρικός δεν είναι “φυσική λεία”, ενώ παράλληλα ο χωρικός δε θεωρεί τον κοινωνικό ληστή ως “πραγματικό ληστή”, διότι γνωρίζει ότι δε θα βάλει ποτέ χέρι στη σοδειά του χωρικού. Στου τσιφλικά, όμως, οπωσδήποτε! Επίσης ο χωρικός γνωρίζει καλά ότι ένα μεγάλο κομμάτι των κλοπιμαίων επιστρέφει στην αγροτική κοινότητα: ο ληστής χτίζει εκκλησίες ή τεμένη (αφού μοιράζεται τις ίδιες ηθικές και θρησκευτικές αντιλήψεις με την κοινότητα), παντρεύει τις φτωχές κοπέλες, χρηματοδοτεί ακόμα και δημόσια έργα! Πολλές φορές μάλιστα, δίνει λεφτά σε φτωχές οικογένειες. Ο Πάντσο Βίλλα μοίρασε τη λεία της πρώτης του ληστείας ως εξής: 5.000 πέσος στη μητέρα του, 4.000 σε συγγενείς, αγόρασε ένα ραφτάδικο σε ένα φτωχό για να συντηρήσει την οικογένειά του, βοήθησε άλλον ένα φτωχό για να κρατήσει το μαγαζί του και ότι περίσειψε το ξόδεψε σε ανθρώπους που είχαν ανάγκη. Ο περουβιανός Λουίς Πάρδο, μοίραζε χούφτες με ασημένια νομίσματα, σεντόνια, σαπούνια, μπισκότα, κεριά κλπ. Για τον Ντιέγο Κοριέντες της Ανδαλουσίας, έλεγαν ότι «κλέβει τον πλούσιο, βοηθά το φτωχό και δε σκοτώνει κανένα» και για τον Μπίλλυ δε Κιντ στη Ν.Α. Αμερική: «ήταν καλός με τους μεξικανούς, έμοιαζε με τον Ρομπέν των δασών. Έκλεβε από τους λευκούς και έδινε στους μεξικανούς». Ο Τζέσση Τζαίμς, αφού δάνεισε 800 δολάρια σε μια χήρα, για να πληρώσει το χρέος της σ’ έναν τραπεζίτη, ύστερα λήστεψε την τράπεζα και πήρε πίσω τα χρήματα. Οι πράξεις αυτές έκαναν τους ληστές ιδιαίτερα αγαπητούς στο λαό.

Πάντσο Βίλλα

Ο Χοσέ Ντοροτέο Αράνγκο Αράμπουλα (1878-1923), γνωστός ως Πάντσο Βίλλα ή Βίγια, ο πιο “γνωστός” από τους κοινωνικούς ληστές στις αρχές του 20ου αιώνα έδρασε στο Μεξικό αρχικά ως ληστής και αργότερα συμμετείχε στην επανάσταση του 1910-1917 στο Μεξικό που συντέλεσε στην πτώση του δικτάτορα Πορφύριο Ντιάζ. Υπήρξε επικεφαλής της *Στρατιάς του Βορρά*. Ο Βίλλα ήταν προσωρινός κυβερνήτης της περιοχής Τσιουάουα του Μεξικού, το 1913-1914. Παρόλο που αρχικά δεν θεωρούνταν πρωτεργάτης της Επανάστασης, αργότερα καθιερώθηκε και αυτός ως ηγετικό της στέλεχος. Ο Βίλλα ανταποκρινόταν στο μοντέλο του κοινωνικού ληστή της εποχής, του οποίου το σύνθημα πρότυπο ήταν το εξής : μετά από μια άδικη δίωξη ή μετά από μια εγκληματική και βάνουση συμπεριφορά των τοπικών αρχών (μερικές φορές μετά και από έγκλημα τιμής), ο αγρότης βγαίνει στο βουνό και γίνεται ληστής, παίρνοντας όχι μόνο προσωπική εκδίκηση, αλλά και εκδίκηση εξ ονόματος όλης της κοινότητας. Η ιστοριογραφία βρίθει με περιπτώσεις εκδίκησης απέναντι σε τοπικούς άρχοντες. Έτσι και η δράση του Βίλλα ξεκίνησε σε ηλικία 16 χρονών, όταν πυροβόλησε τον “ιδιοκτήτη” του χωριού του, επειδή προσπάθησε να βιάσει την αδερφή του και μετά αναγκάστηκε να